

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 18.11.2013
COM(2013) 798 final

2013/0390 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o námořnících, kterou se mění směrnice 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES a
2001/23/ES**

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2013) 461 final}

{SWD(2013) 462 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Pracovněprávní směrnice EU se obecně vztahují na všechna odvětví činnosti a všechny kategorie pracovníků. Námořníci jsou však z oblasti působnosti šesti směrnic vyloučeni nebo je lze vyloučit, a to bez jakéhokoli konkrétního odůvodnění. Jedná se o tyto směrnice:

- směrnice 2008/94/ES¹ o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (dále jen „směrnice o platební neschopnosti zaměstnavatele“),
- směrnice 2009/38/ES² o zřízení evropské rady zaměstnanců (dále jen „směrnice o evropské radě zaměstnanců“),
- směrnice 2002/14/ES³, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci (dále jen „směrnice o informování a projednávání“),
- směrnice 98/59/ES⁴ o sbližování právních předpisů členských států týkajících se hromadného propouštění (dále jen „směrnice o hromadném propouštění“),
- směrnice 2001/23/ES⁵ týkající se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků (dále jen „směrnice o převodech podniků“),
- směrnice 96/71/ES⁶ o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (dále jen „směrnice o vysílání pracovníků“).

V závislosti na situaci, která panuje na vnitrostátní úrovni, by vyloučení mohla mít negativní dopad na řadu práv, jež jsou uznávána v rámci Listiny základních práv Evropské unie, zejména pak právo pracovníka na informování a na projednávání v podniku (článek 27) a právo na slušné a spravedlivé pracovní podmínky (článek 31).

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (kodifikované znění), Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 36.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/38/ES ze dne 6. května 2009 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na úrovni Společenství a skupinách podniků působících na úrovni Společenství (přepracované znění), Úř. věst. L 122, 16.5.2009, s. 28. Tato směrnice zrušuje a nahrazuje směrnici 94/45/ES (Úř. věst. L 254, 30.9.1994, s. 64), ve znění směrnice 97/74/ES (Úř. věst. L 10, 16.1.1998, s. 22) a směrnice 2006/109/ES (Úř. věst. L 363, 20.12.2006, s. 416).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/14/ES ze dne 11. března 2002, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v Evropském společenství, Úř. věst. L 80, 23.3.2002, s. 29.

⁴ Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se hromadného propouštění, Úř. věst. L 225, 12.8.1998, s. 16.

⁵ Směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů, Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s. 16.

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, Úř. věst. L 18, 21.1.1997, s. 1.

Většina členských států vyloučení využila pouze málo či vůbec ne. Osm členských států⁷ nevyloučilo námořníky z žádné ze směrnic a osm členských států využilo pouze jednoho vyloučení. Tento stav vede ke vzniku potenciální situace, kdy se v různých členských státech zachází s touž kategorií pracovníků různým způsobem.

Dále, jak již Komise dříve zdůraznila, počet národních námořníků v EU postupně klesá, a to by v budoucnu mohlo působit komplikace, především proto, že pro některá zaměstnání na pevnině mají námořní zkušenosti zásadní význam. Ačkoli mohou mít tuto skutečnost za následek různé faktory, může nedostatek zájmu o námořnické profese posilovat dojem, že ochrana námořníků je ve srovnání s jinými zaměstnanci horší⁸.

Stávající situace tudíž nezajišťuje rovné podmínky na evropském trhu, jelikož některé společnosti jsou osvobozeny od určitých povinností, zejména v oblasti informování a projednávání, jež jsou povinné pro konkurenční společnosti usazené v jiných členských státech.

Vzhledem k této skutečnosti je cílem návrhu zlepšit úroveň ochrany práv stanovených v Listině základních práv Evropské unie v rámci pracovního práva EU a zajistit rovné podmínky na úrovni EU. Návrh dále přispívá k obecným cílům politik, jež jsou zakotveny v článku 151 SFEU, konkrétně k podpoře zaměstnanosti, zlepšování životních a pracovních podmínek, přiměřené sociální ochrany a sociálnímu dialogu.

1.1. Soulad s ostatními politikami a horizontálními cíli EU

Cílem této iniciativy je posoudit rozsah a důvody vyloučení či možnosti vyloučit námořníky z pracovněprávních směrnic. Komise je odhodlána zajistit soulad všech nových legislativních návrhů s Listinou základních práv Evropské unie a posoudit dopad všech takových návrhů na práva a zásady, jež jsou v této listině zakotveny. V tomto případě by mělo zrušení vyloučení kladný dopad na práva stanovená v článcích 27 a 31 listiny.

Tato iniciativa je též plně v souladu s Integrovanou námořní politikou pro Evropskou unii stanovenou v roce 2007 prostřednictvím takzvané modré knihy⁹. V modré knize Komise zdůraznila svůj cíl „zvýšit počet a kvalitu *pracovních příležitostí v námořním odvětví* pro evropské občany“, přičemž kladla důraz především na následující:

„K tomu, aby námořní odvětví Evropany přilákalo, je zapotřebí dokonalejší personální politika a pracovní podmínky (včetně ochrany zdraví a bezpečnosti) spolu s intenzivním úsilím všech zúčastněných subjektů a účinný regulační rámec, který zohledňuje celosvětové souvislosti.“

⁷ AT, BG, CZ, ES, FR, PL, SE, SI.

⁸ Viz mimo jiné sdělení „Integrovaná námořní politika pro Evropskou unii“ (KOM(2007) 575 v konečném znění ze dne 10. října 2007) a zpráva pracovní skupiny pro zaměstnanost v oblasti námořní dopravy.

⁹ Dokument KOM(2007) 575 v konečném znění ze dne 10. října 2007.

Komise uvedla, že v zájmu splnění cílů „v úzké spolupráci se sociálními partnery znovu posoudí vyloučení, která mají vliv na námořní odvětví v pracovněprávních předpisech EU“.

Komise opětovně potvrdila svůj cíl zvýšit počet a kvalitu pracovních příležitostí v námořním odvětví ve svém sdělení „Modrý růst“¹⁰, které v Limassolském prohlášení¹¹ podpořili evropští ministři odpovědní za integrovanou námořní politiku.

Tento návrh je rovněž v souladu se strategií Evropa 2020 a jejími cíli, konkrétně v oblasti zaměstnanosti. Zlepšování kvality práce a pracovních podmínek, a zejména přezkum stávajících právních předpisů a poskytování lepšího právního rámce EU pro zaměstnanost a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, představují klíčová opatření související s „Agendou pro nové dovednosti a pracovní místa: evropský příspěvek k plné zaměstnanosti“¹².

2. VÝSLEDKY KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

2.1. Konzultace se zúčastněnými stranami

Tomuto návrhu předcházela řada konzultací, a to jak specifických, tak obecných. Při přípravě této iniciativy Komise rovněž využila externích odborných konzultací.

Obecné

V souvislosti se stanovením integrované námořní politiky se otázkou vyloučení v oblasti pracovního práva zabývala zelená kniha¹³ z roku 2006. Ve sdělení¹⁴ z roku 2007 Komise vyvodila některé závěry z konzultací zahájených v rámci zelené knihy. Ve věci pracovních příležitostí v námořním odvětví uvedla, že „názory se různí, pokud jde o to, zda vylučování námořních odvětví v sociálním zákonodárství EU je odůvodněné, ale panuje shoda o potřebnosti přispívat ke globálně rovným podmínkám pro toto odvětví a potřebnosti úlohy, kterou může zákonodárství EU v této souvislosti sehrát“.

Specifické

V říjnu 2007 Komise přijala sdělení¹⁵, jímž zahájila první fázi konzultace s evropskými sociálními partnery podle článku 154 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“). V dubnu 2009 byla následně zahájena druhá fáze konzultace s evropskými sociálními partnery.

Z konzultace vyplynulo, že se pohledy sociálních partnerů v odvětví námořní dopravy na potřebu vypořádat se se stávajícími vyloučeními liší. Zatímco Evropská

¹⁰ Viz sdělení „Modrý růst: Možnosti udržitelného růstu v mořském a námořním odvětví“ (COM(2012) 494 final ze dne 13. září 2012).

¹¹ Limassolské prohlášení, dne 7. října 2012.

¹² KOM(2010) 682 v konečném znění ze dne 23. listopadu 2010.

¹³ Dokument KOM(2006) 275 v konečném znění ze dne 7. června 2006.

¹⁴ Dokument KOM(2007) 574 v konečném znění ze dne 10. října 2007.

¹⁵ Dokument KOM(2007) 591 v konečném znění ze dne 10. října 2007.

federace pracovníků v dopravě (FTF) zrušení všech vyloučení podporovala, Svaz provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) zastával názor, že stále platí důvody pro jejich zavedení související se specifiky odvětví námořní dopravy, a vyloučení by proto měla zůstat zachována.

Obě strany v odvětví rybolovu podporovaly zrušení některých stávajících vyloučení (směrnice o platební neschopnosti, směrnice o hromadném propouštění a směrnice o převezech podniků) nebo stanovení rovnocenných specifických ustanovení, zejména v oblasti informování a projednávání. Ohledně směrnice o evropské radě zaměstnanců stanovisko nezaujaly.

Všem členským státům byl zaslán podrobný dotazník. Odpovědělo na něj 20 členských států¹⁶. Získané informace podrobně uvádí příloha 3 zprávy o posouzení dopadů.

Ve zkratce je třeba zdůraznit, že členské státy, které ustanovení směrnic na námořníky uplatňují, jednohlasně zastávají názor, že se nezdá, že by tím vznikaly významné další náklady ve srovnání s uplatňováním těchto ustanovení na společnosti na pevnině. Žádný z těchto členských států, především členských států s významným námořním odvětvím, si není vědom žádného negativního dopadu, zejména v případě prodeje plavidel. Právě naopak, některé námořní státy, které vyloučení neuplatňují, zaznamenaly rozšíření loďstva, zatímco loďstva členských států, které vyloučení uplatňovaly, se zmenšila.

Členské státy, které vyloučení a odchylky využívají, jednohlasně tvrdí, že by měly být zachovány a že by uplatnění směrnic na námořní odvětví znamenalo významné další náklady. Dotčené členské státy neuvádí žádné orientační vyčíslení těchto dalších nákladů.

Externí odborná konzultace

Pracovní skupina pro zaměstnanost a konkurenceschopnost v oblasti námořní dopravy zřízená Evropskou komisí v rámci integrované námořní politiky předložila svoji zprávu v červenci 2011¹⁷. K otázce vyloučení námořníků z některých pracovněprávních směrnic pracovní skupina uvedla:

„Od okamžiku přijetí těchto právních předpisů došlo k podstatnému vývoji, zejména v oblasti komunikačních technologií, díky němuž by nyní mohly být požadavky týkající se informování a projednávání proveditelnější. Zrušení vyloučení či uplatnění požadavků přizpůsobených zvláštním okolnostem, které se týkají zaměstnání na moři, by pomohlo vymýtit dojem, že pracovní právo Evropské unie chrání námořníky méně dobře než jiné zaměstnance, který může být jedním z důvodů nedostatečného zájmu o námořnické profese.“

Komise vyhlásila veřejnou soutěž na studii zaměřenou na podporu přípravy posouzení dopadů týkajícího se případného přezkumu stávajících vyloučení námořníků z oblasti působnosti pracovního práva EU. Studii provedlo konsorcium

¹⁶ AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI a UK.

¹⁷ <http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/seafarers/doc/2011-06-09-tfmecc.pdf>.

vedené společností MRAG Limited. Závěrečná zpráva¹⁸ byly předložena v prosinci 2010.

2.2. Posouzení dopadů

Z jednání a konzultací se zúčastněnými stranami vzešly tyto možnosti politiky pro posouzení dopadů:

Možnost politiky 1: žádná opatření na úrovni EU

V rámci této možnosti politiky by EU nepřijala žádnou novou iniciativu, ať již legislativní, nebo nelegislativní. Stávající směrnice by zůstaly zachovány ve své současné podobě.

Vývoj naznačuje, že snižování počtu evropských námořníků bude pravděpodobně pokračovat a pracovní místa na palubách evropských plavidel budou stále častěji zaplňovat pracovníci ze třetích zemí.

Možnost politiky 2: odchylka podmíněná zárukou rovnocenné úrovně ochrany

Tato možnost by znamenala nahrazení prostých vyloučení ustanoveními umožňujícími členským státům odchýlit se u námořníků od ustanovení směrnice, pakliže je zajištěn stupeň ochrany rovnocenný stupni, který poskytují směrnice, a účinný výkon tohoto práva dotčenými zaměstnanci.

Tato možnost by umožnila přizpůsobit právní rámec specifickým námořního odvětví, zejména pak skutečnosti, že pracovníci se po velmi dlouhá období zdržují daleko od sídla společnosti, členské státy by však i nadále musely zajistit hmotněprávní stránku ochrany, když už ne praktické aspekty jejího provádění.

Možnost politiky 3: zrušit vyloučení ve všech směrních

Tato možnost by vycházela z předpokladu, že původním záměrem všech dotčených směrnic bylo zahrnout všechna odvětví činnosti, a vyloučení námořníků jsou tedy neopodstatněná.

Možnost politiky 4: přizpůsobit pravidla specifickým odvětví

Tato možnost by znamenala přijmout hmotněprávní normy, jejichž cílem by bylo přizpůsobit právní předpisy charakteristikám námořního odvětví. V námořním odvětví je například běžný nákup a prodej plavidel. Přijetí norem by nemělo prodejcům plavidel usazeným v EU působit konkurenční znevýhodnění v rámci tohoto vysoce konkurenčního trhu.

V závislosti na jednotlivých směrních by mohlo být třeba zavést zvláštní opatření týkající se způsobilosti pro funkci zástupce pracovníků nebo uplatňování obecných pravidel na prodej plavidla.

¹⁸

MRAG, *Preparatory study for an impact assessment concerning a possible revision of the current exclusions of seafaring workers from the scope of EU social legislation* (Přípravná studie pro posouzení dopadů týkající se případného přezkumu stávajících vyloučení námořníků z oblasti působnosti sociálních právních předpisů EU), prosinec 2010.

Hodnocení možností politiky bylo provedeno pro každou směrnici samostatně, neboť nejlepší přístup může být pro každou směrnici jiný. Upřednostňovanou možností by v případě této iniciativy byla samozřejmě kombinace všech čtyř různých možností politiky podle jednotlivých směrnic:

- možnost politiky 3 (zrušení vyloučení) v případě směrnice o platební neschopnosti,
- možnost politiky 3 (zrušení vyloučení) v případě směrnice o evropské radě zaměstnanců,
- možnost politiky 2 (rovnocenná úroveň ochrany) v případě směrnice o informování a projednávání,
- možnost politiky 4 (specifická ustanovení) v případě směrnice o hromadném propouštění,
- možnost politiky 4 (specifická ustanovení) v případě směrnice o převezech podniků,
- možnost politiky 1 (žádná opatření) v případě směrnice o vysílání pracovníků.

Tento návrh je v souladu se závěry zprávy o posouzení dopadů, pokud jde o hodnocení možností politiky.

Dopad této iniciativy na malé a střední podniky, zejména na malé podniky a mikropodniky, je omezen, protože většina dotčených směrnic již malé podniky a mikropodniky vylučuje.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

Tento návrh zavádí změny pěti platných směrnic. Zejména uznává bezpodmínečné právo na informování námořních pracovníků a projednávání s nimi ve všech směrnicích, které dříve v případě tohoto práva umožňovaly výjimky či odchylky (směrnice o evropské radě zaměstnanců, směrnice o informování a projednávání, směrnice o hromadném propouštění a směrnice o převezech podniků).

Postupy pro informování pracovníků a projednávání s nimi přispívají ke zlepšení řízení společností a ke snížení negativních následků v případě náhlé restrukturalizace. Lepší informování zaměstnanců o strategii společnosti a důvodech pro určitá rozhodnutí, zejména pak v obdobích změn, bude pro společnosti přínosné a z pohledu zaměstnavatele je nezatíží významnými náklady.

Tento návrh uznává rovněž i další práva, přičemž zohledňuje specifitu odvětví (v některých specifických případech zrušení čekacích lhůt u směrnice o hromadném propouštění nebo převodu zaměstnanecké smlouvy / zaměstnaneckého vztahu u směrnice o převezech podniků).

Vzhledem k druhu změn, povaze návrhu související s daným odvětvím a zásadě hospodárnosti řízení je upřednostňována změna dotčených směrnic prostřednictvím jedné směrnice.

Právní základ

Tento návrh zavádí změny pěti platných směrnic: směrnic 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES a 2001/23/ES. Právním základem pro přijetí tří z těchto směrnic byl článek 153 SFEU (bývalý článek 137 Smlouvy o ES): 2009/38/ES, 2002/14/ES a 2008/94/ES. Právním základem směrnic 98/59/ES a 2001/23/ES byl článek 100 Smlouvy o ES respektive 94 Smlouvy o ES, v současnosti odpovídající článku 115 SFEU.

Navzdory různým právním základům směrnic, které mají být změněny, je vzhledem k jejich obsahu zřejmé, že všechny podporují a doplňují činnost členských států v oblastech vyjmenovaných v čl. 153 odst. 1 SFEU za účelem pomoci při dosahování cílů sociální politiky Unie.

Ustanovení čl. 153 odst. 2 SFEU tudíž poskytuje odpovídající právní základ pro jediný návrh, jímž se mění pět výše uvedených směrnic.

Subsidiarita a proporcionalita

Tento úkon se týká přezkumu pěti směrnic. Toho lze dosáhnout pouze na úrovni EU, a to prostřednictvím směrnice nebo souboru směrnic, kterými se pozmění platné akty.

Tato iniciativa se vztahuje na odvětví, které je vystaveno silné mezinárodní konkurenci a v němž velká část pracovníků zaměstnaných na plavidlech jednoho členského státu pochází z jiných členských států či ze třetích zemí. Zvolené možnosti politiky proto byly pečlivě zváženy s ohledem na jejich dopad na dané odvětví z hlediska konkurenceschopnosti a nákladů.

Vzhledem k tomu, že za současného právního stavu dochází u téže kategorie pracovníků k nerovnému zacházení ze strany různých členských států, a to v závislosti na tom, zda tyto členské státy uplatňují výjimky a odchylky, jež jim umožňují platné právní předpisy, zajistila by iniciativa EU rovnější podmínky, a to alespoň na úrovni plavidel plujících pod vlajkou členského státu.

Navrhované řešení má na zřeteli snahu o to, aby nedošlo k vzniku nadměrných nákladů, a vychází z podrobné analýzy proporcionality.

Volba nástrojů

Zvoleným nástrojem je směrnice. Jiný nástroj by nebyl vhodný. Cílem je změnit pět platných směrnic, což lze učinit pouze prostřednictvím směrnice.

Podrobné vysvětlení ustanovení návrhu

Volba možnosti politiky, již provádějí níže popsaná ustanovení, je v souladu se závěry posouzení dopadů¹⁹, které vypracovala Komise pro každou ze směrnic (jak je uvedeno v oddíle 2.2).

¹⁹ Zpráva o posouzení dopadů: SEC [...].

Článek 1

Tento článek stanoví zrušení čl. 1 odst. 3 písm. b) směrnice 2008/94/ES. Tím dojde ke zrušení možnosti vyloučit rybáře odměňované formou podílu na výnosu z oblasti působnosti směrnice o platební neschopnosti.

Článek 2

Článek 2 zrušuje čl. 1 odst. 7 směrnice 2009/38/ES. Ustanovení směrnice o evropské radě zaměstnanců se tudíž budou vztahovat na posádky obchodního loďstva.

Článek 3

Tímto článkem se mění čl. 3 odst. 3 směrnice 2002/14/ES tak, aby bylo vyjasněno, že členské státy mohou přijmout zvláštní předpisy odchylovající se od obecných ustanovení dané směrnice pouze tehdy, pokud je zaručena rovnocenná úroveň ochrany a účinný výkon práva dotčenými zaměstnanci.

Článek 4

Tento článek zavádí čtyři změny směrnice 98/59/ES.

První změnou se doplňuje definice „převodu“ prostřednictvím odkazu na směrnici 2001/23/ES.

Druhou změnou se zrušuje čl. 1 odst. 2 písm. c), čímž jsou posádky námořních lodí zahrnuty do oblasti působnosti směrnice o hromadném propouštění.

Třetí změnou se objasňuje, že oznámení stanovené v čl. 3 odst. 1 směrnice by mělo být vždy předloženo příslušnému orgánu státu, pod jehož vlajkou loď pluje. Toto vyjasnění je nezbytné vzhledem k možné koexistenci pracovních smluv podle různých vnitrostátních zákonů.

Čtvrtou změnou se vkládá nové ustanovení, podle něhož členské státy mohou příslušnému orgánu veřejné moci udělit právo částečně či zcela se odchýlit od ustanovení o „čekací“ lhůtě v případě plánovaného hromadného propouštění prováděného v důsledku převodu, jehož předmět tvoří výhradně jedno plavidlo nebo více plavidel, nebo v případě, že zaměstnavatel provozuje pouze jedno plavidlo. Pokud by členské státy chtěly této odchylky využít, musí při provádění tohoto ustanovení do svých právních předpisů konzultovat sociální partnery. Tato změna zohledňuje povahu námořního odvětví. Uplatnění „čekací“ lhůty by v případě nákupu a prodeje plavidel působilo prodejcům v EU konkurenční znevýhodnění v rámci tohoto vysoce konkurenčního trhu. Tato změna dále stanoví zmírňující opatření pro společnosti provozující pouze jedno plavidlo.

Je třeba zdůraznit, že v případě prodeje, jehož předmětem je výhradně jedno nebo více plavidel, nebo v případě zaměstnavatele provozujícího jedno plavidlo i nadále platí podmínka na informování a projednávání stanovená v článku 2.

Směrnice zůstává použitelná v plném rozsahu za všech jiných okolností plánovaného hromadného propouštění členů posádky plavidla.

Článek 5

Stávající čl. 1 odst. 3 směrnice 2001/23/ES se zrušuje. Směrnice se stává použitelnou v plném rozsahu na námořní lodě registrované v členském státě a/nebo plující pod vlajkou členského státu, bez ohledu na místo, kde se nacházejí. Vzhledem ke specifickým rysům námořního odvětví se však členské státy mohou po konzultaci se sociálními partnery odchýlit od ustanovení kapitoly II směrnice v případě převodů, které se týkají výhradně jedné námořní lodi nebo několika námořních lodí, nebo v případě, že převáděný podnik nebo závod provozuje pouze jednu námořní loď. V případě převodů, které se týkají výhradně plavidel, nebo v případě, že podnik provozuje pouze jedno plavidlo, se tudíž použijí alespoň ustanovení směrnice týkající se informování a projednávání.

Plavidla jsou plně zahrnuta do oblasti působnosti směrnice, pakliže jsou součástí majetku, který je převáděn.

Článek 6

Článek 6 obsahuje ustanovení o zákazu snížení úrovně právní ochrany. Jeho cílem je zachovat práva pracovníků, na něž se vztahuje oblast působnosti návrhu, jak je uznaly členské státy před vstupem tohoto návrhu v platnost.

Článek 7

Článek 7 obsahuje ustanovení o přezkumu. Cílem přezkumu je sledovat provádění a uplatňování článků 4 a 5 směrnice v členských státech, a to zejména, pokud jde o dva aspekty: fenomén rušení registrací a úroveň zaměstnanosti námořníků v EU.

Článek 8

Za účelem zohlednění rozdílů mezi členskými státy, pokud jde o povahu námořního odvětví a rozsah, v jakém jsou námořníci zahrnuti do oblasti působnosti vnitrostátních pracovněprávních předpisů, článek 8 stanoví pětileté přechodné období.

Články 9 a 10

Jedná se o standardní ustanovení o vstupu v platnost a určení směrnice.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Unie.

5. DALŠÍ INFORMACE

SROVNÁVACÍ TABULKA

Od členských států se vyžaduje, aby Komisi předaly znění vnitrostátních ustanovení, kterými se směrnice provádí do vnitrostátního práva, předání srovnávací tabulky se však nepožaduje.

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ PROSTOR

Navržený právní předpis se týká záležitosti EHP, a proto by měl být rozšířen na Evropský hospodářský prostor.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o námořnících, kterou se mění směrnice 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES a 2001/23/ES

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 153 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru²⁰,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů²¹,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle ustanovení článku 153 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) mohou Evropský parlament a Rada v souladu s řádným legislativním postupem směrnicemi stanovit minimální požadavky, které se uplatní postupně a jejichž cílem je zlepšování pracovních podmínek, ochrany pracovníků při skončení pracovního poměru, informování pracovníků a konzultace s nimi a pracovního prostředí tak, aby bylo chráněno zdraví a bezpečnost pracovníků. V těchto směrnicích se Rada zdrží ukládání správních, finančních a právních omezení bránících zakládání a rozvoji malých a středních podniků.
- (2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele²², směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/38/ES ze dne 6. května 2009 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na úrovni Společenství a skupinách podniků působících na úrovni Společenství²³, směrnice Evropského parlamentu a Rady

²⁰ Úř. věst. C , , s. .

²¹ Úř. věst. C , , s. .

²² Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 36.

²³ Úř. věst. L 122, 16.5.2009, s. 28.

2002/14/ES ze dne 11. března 2002, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v Evropském společenství²⁴, směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se hromadného propouštění²⁵ a směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů²⁶ námořní pracovníky ze své oblasti působnosti buď vylučují, nebo členským státům toto vyloučení umožňují.

- (3) Jelikož existence a/nebo možnost zavádění vyloučení není objektivně odůvodněna, měla by být vyloučení zrušena.
- (4) Tato směrnice respektuje základní práva a dodržuje zásady uznávané Listinou základních práv Evropské unie, zejména pak právo pracovníka na informování a na projednávání v podniku (článek 27) a právo na slušné a spravedlivé pracovní podmínky (článek 31), jak je uvedeno v článku 6 Smlouvy o Evropské unii. Tato směrnice musí být provedena v souladu s uvedenými právy a zásadami. Avšak existence a/nebo možnost zavádění vyloučení může zabránit tomu, aby námořní pracovníci měli možnost plně požívat svého práva na informování a projednávání jakož i práva na pracovní podmínky, které respektují zdraví, bezpečnost a důstojnost pracovníků, jež jsou obě zakotvena v Listině základních práv Evropské unie, či může tuto možnost omezit.
- (5) Za současného právního stavu dochází u těžké kategorie pracovníků k nerovnému zacházení ze strany různých členských států, a to v závislosti na tom, zda uplatňují výjimky a odchylky, jež jim umožňují stávající právní předpisy, či nikoli. Významný počet členských států těchto vyloučení využil pouze v omezeném rozsahu.
- (6) Dne 10. října 2007 Komise předložila svoji vizi pro Integrovanou námořní politiku pro Evropskou unii, tzv. modrou knihu²⁷. Tato vize uznává, že všechny záležitosti týkající se evropských moří a oceánů jsou navzájem propojeny a že politiky, které souvisejí s mořem, musí být vypracovány společně, pokud mají dosáhnout žádaných výsledků.
- (7) Modrá kniha²⁸ vyzdvihuje potřebu zvýšit počet a kvalitu pracovních příležitostí v námořním odvětví pro evropské občany a význam zlepšení pracovních podmínek na palubě plavidel.
- (8) V souladu s čl. 154 odst. 2 SFEU konzultovala Komise se sociálními partnery na evropské úrovni otázku možného zaměření akce Unie v této oblasti.
- (9) S ohledem na technologický vývoj posledních let, zejména v komunikačních technologiích, by měly být aktualizovány požadavky týkající se informování a projednávání.

²⁴ Úř. věst. L 80, 23.3.2002, s. 29.

²⁵ Úř. věst. L 225, 12.8.1998, s. 16.

²⁶ Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s. 16.

²⁷ KOM(2007) 575 v konečném znění ze dne 10. října 2007.

²⁸ KOM(2007) 575 v konečném znění ze dne 10. října 2007.

- (10) Práva námořníků upravovaná touto směrnicí, jež členské státy uznaly ve vnitrostátních právních předpisech, jimiž se provádí směrnice 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES a/nebo 2001/23/ES, by měla být dodržována.
- (11) Tato směrnice přispívá ke splnění cílů stanovených v článku 151 SFEU.
- (12) Je tudíž vhodné změnit pracovněprávní směrnice, které vylučují námořníky ze své oblasti působnosti nebo umožňují odchylky, jež nejsou objektivně odůvodněné.
- (13) Jelikož cíle této směrnice nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej z důvodu rozsahu nebo účinků činnosti může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1
Změna směrnice 2008/94/ES

V článku 1 se odstavec 3 nahrazuje tímto:

„3. Členské státy mohou, pokud je tak již v jejich vnitrostátních právních předpisech stanoveno, i nadále vyloučit z oblasti působnosti této směrnice zaměstnance v domácnosti zaměstnané fyzickou osobou.“

Článek 2
Změna směrnice 2009/38/ES

Směrnice 2009/38/ES se mění takto:

V článku 1 se zrušuje odstavec 7.

Článek 3
Změny směrnice 2002/14/ES

Směrnice 2002/14/ES se mění takto:

V článku 3 se odstavec 3 nahrazuje tímto:

„3. Členské státy mohou přijmout zvláštní předpisy odchylující se od této směrnice pro posádky plavidel plavící se na volném moři, pokud takové zvláštní předpisy zaručují rovnocennou úroveň ochrany práva na informování a projednávání a účinný výkon tohoto práva dotčenými zaměstnanci.“

Článek 4
Změny směrnice 98/59/ES

Směrnice 98/59/ES se mění takto:

1) Článek 1 se mění takto:

a) V odstavci 1 se doplňuje nové písmeno c), které zní:

„c) „převod“ ve smyslu směrnice 2001/23/ES.“

b) V čl. 1 odst. 2 se zrušuje písmeno c).

2) V čl. 3 odst. 1 se vkládá nový druhý pododstavec, který zní:

„Pakliže se návrh na hromadné propouštění týká členů posádky námořní lodi, musí být oznámen příslušnému orgánu státu, pod jehož vlajkou loď pluje.“

3) V článku 4 se vkládá nový odstavec 1a, který zní:

„1a. Pakliže se navržená hromadná propouštění členů posádky provádí v souvislosti s převodem námořní lodi nebo jsou od takového převodu odvozena, mohou členské státy po konzultaci se sociálními partnery udělit příslušnému orgánu veřejné moci pravomoc částečně či zcela se odchýlit od lhůty uvedené v odstavci 1, a to v těchto případech:

a) předmět převodu tvoří výhradně jedna nebo více námořních lodí;

b) zaměstnavatel provozuje pouze jednu námořní loď.“

Článek 5
Změny směrnice 2001/23/ES

Směrnice 2001/23/ES se mění takto:

Článek 1 se mění takto:

1) Odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Tato směrnice se použije, aniž je dotčen odstavec 3, pokud podnik, závod nebo část podniku nebo závodu, které mají být převedeny, spadají do oblasti územní působnosti Smlouvy.“

2) Odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3. Tato směrnice se vztahuje na převod námořní lodi registrované v členském státě a/nebo plující pod vlajkou členského státu, která představuje podnik, závod nebo část podniku nebo závodu pro účely této směrnice, a to i pokud nespadá do oblasti územní působnosti Smlouvy.“

3) Doplňuje se nový odstavec 4, který zní:

„4. Členské státy mohou po konzultaci se sociálními partnery stanovit, že kapitola II této směrnice se nepoužije v těchto případech:

- a) předmět převodu tvoří výhradně jedna nebo více námořních lodí;
- b) podnik nebo závod, který má být převeden, provozuje pouze jednu námořní loď.“

Článek 6

Provádění této směrnice nesmí být za žádných okolností důvodem ke snížení obecné úrovně ochrany osob, na něž se tato směrnice vztahuje, kterou členské státy již poskytují v oblastech působnosti směrnic 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES a/nebo 2001/23/ES.

Článek 7

Komise po konzultaci s členskými státy a sociálními partnery na úrovni Unie předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění a uplatňování článků 4 a 5 této směrnice nejpozději do dvou let po datu stanoveném v článku 8.

Článek 8

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do pěti let po datu vstupu v platnost této směrnice. Členské státy neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 9

Tato směrnice vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 10

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda*

*Za Radu
předseda*